

Inhoud

INHOUD	7
I. CHRISTOLOGIE	11
1. KERSTVERZEN	13
Jezus, naar het Evangelie van Lucas	19
Jezus, naar het Evangelie van Mattheüs	21
Zouden de vier evangelisten...	23
Jezus en de wereldglobe	25
Alètheia – Waarheid	26
Tempel van de Waarheid, als de kubus Alètheia	27
De Vrijmetselaar zegt	29
Ware evolutie	30
2. PASEN EN PINKSTEREN	31
Pasen 1	31
Pasen 2	32
Na Pasen	33
Doornencorona	35
Pinksterwoord	36
3. VOOR DE HELLANTH	37
Bethesda	37
De rijke man en de arme Lazarus	43
Toelichting	48
Stipt (variant 1)	50
Stipt (variant 2)	51
Ecce Homo	52
4. VRIJMETSSELARIJ	55
Adam	55
Kaïn 1. 666	56
Kaïn 2	58
Vrijmetselarij	60

Tevergeefs	62
Chactun – Een kosmische toverspreuk	63
Hoop	65
Indachtig Tertullianus	67
5. STALKER	69
Zomer	69
Bekoring	70
Christus	71
Roos, beeld van de mensenziel	72
Krijtkring	73
Ideaal	74

II. HET ONZE VADER IN POËZIEVORM 77

6. OVER PALINDROMEN	79
Wij komen ter wereld	81
7. HET CHRISTELIJKE ‘ONZE VADER’ GEBED	91
8. INTRODUCTIE TOT MAGISCHE LETTERVIERKANTEN	99

III. MAGISCHE LETTERVIERKANTEN 107

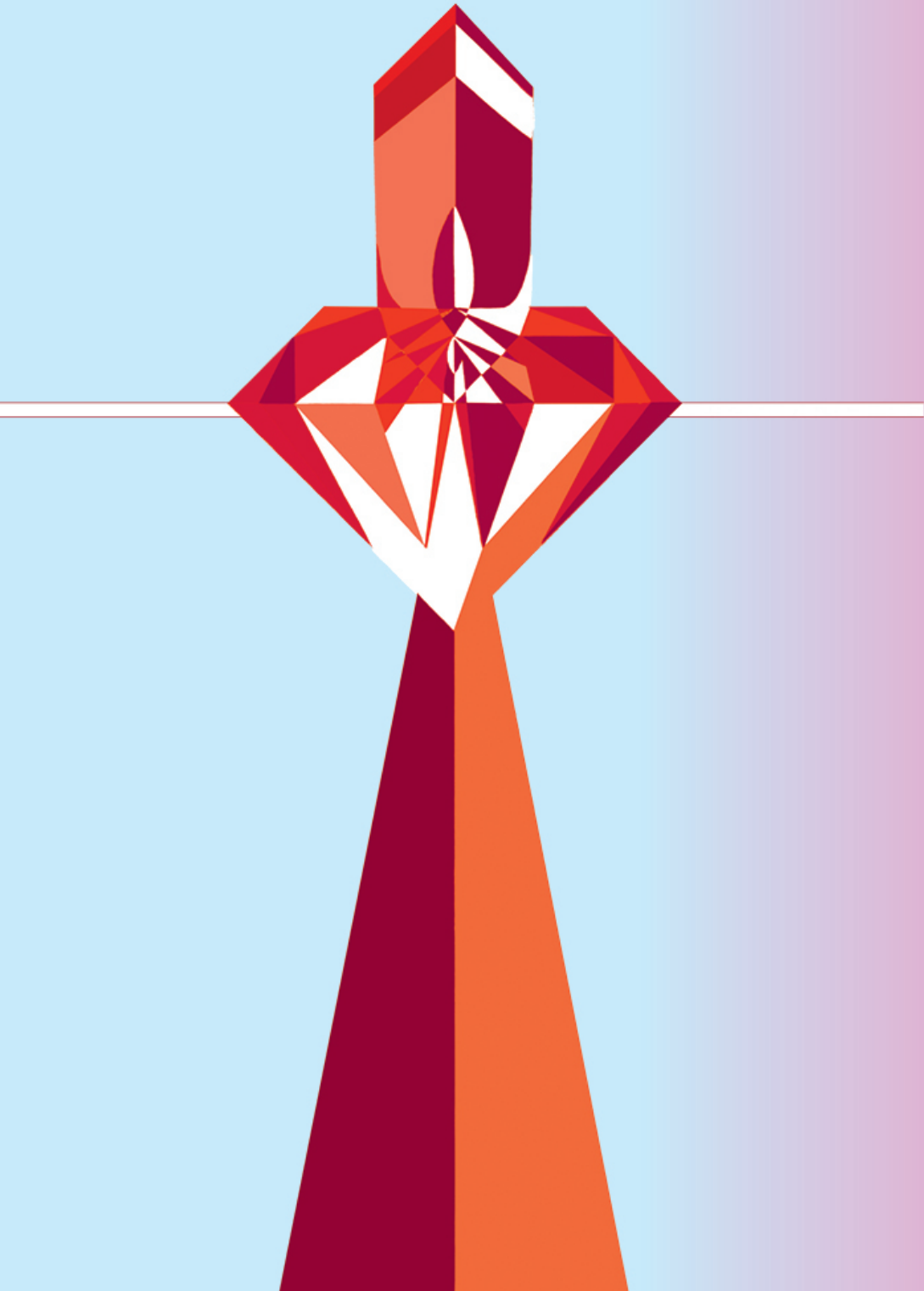
9. PROLOOG	109
10. MAGISCH SATOR-AREPO-LETTERVIERKANT	111
11. MAGISCH MICHAËL-LETTERVIERKANT	115
12. MAGISCH JEHOVA-LETTERVIERKANT	117
13. MAGISCH JEZUS-SUZEJ-LETTERVIERKANT	119
14. MAGISCH HIRAM-MARIH-LETTERVIERKANT	123
15. TWEE MAGISCHE ROMA-AMOR-LETTERVIERKANTEN	127
16. MAGISCH SOMA-AMOS-LETTERVIERKANT	131
17. MAGISCH MASH-MACH-LETTERVIERKANT	133
18. MAGISCH NATHAN-THOTH-LETTERVIERKANT	137

19. MAGISCH AZOR-ROZA-LETTERVIERKANT	139
20. MAGISCH STAATSRECHT-LETTERHEXAGRAM	141
Rekenkundige associatie met het 19-hexagram	144
21. ‘GRAMMATICAAAL’ TOONVOORSTEL VOOR EEN COMPOSITIE	147

IV. DE GESCHIEDENIS VAN PETR EN FEVRONIA 151

22. VOORWOORD EN INTRODUCTIEVERZEN	153
23. DE GESCHIEDENIS VAN PETR EN FEVRONIA	157
Ziekte als beloning	157
Genezing door vertrouwen – Fevronia als arts	163
Fevronia koningin naast koning Petr	169
Het sterven van Petr en Fevronia	175
Kitesj in memoriam	178
Kitesj herrezen	179
Kitesj, voor altijd en immer	180
OVER DE AUTEUR	183

Christologie



I



INTRODUCTIE

Het Joodse volk leefde in de verwachting dat niet één, maar twee messiasgestalten zouden verschijnen. Men leze daartoe:

Zacharia 4:11-14

*Ik, Zacharia, nam het woord en vroeg de Engel die mij onderrichtte:
“Wat betekenen de olijfbomen rechts en links van de grote tempelmenora die gij mij toont?”*

(Het bleef stil.)

En andermaal nam ik het woord en vroeg de Engel:

“En wat betekenen de twee olijftakken (daarbij) die door twee gouden buizen het goud van zich doen uitvloeien?”

Toen antwoordde de Engel mij:

“Weet gij niet wat zij betekenen?”

Ik antwoordde:

“Nee, mijn Heer.”

En hij verklaarde:

“Zij zijn de twee gezalfden¹ die vòòr de Here der ganse aarde staan.”

Ook puur op grond van exegese en los van confessies en geloofsrichtingen valt het gegeven van de twee messiasen al decennia lang na te lezen in Bijbelse woordentolken en naamwoordenboeken.

1. Het woord ‘Messias’ betekent ‘Gezalfde’. In Zacharia 3:8 wordt Jozua, als telg van Aäron, als ‘Heer van de Steen met Zeven Ogen’ c.q. als ‘Gezalfde’ opgevoerd. In Zacharia 4:10 wordt hij als Zerubabel, een telg van David, als zodanig opgevoerd.

Zie bijvoorbeeld: 'Prisma van de bijbelse persoonsnamen'¹ onder Messias:

Messias is de vergriekste vorm van het Aramese woord Mesjicha dat 'Gezalvde' betekent. [...] Na de Babylonische ballingschap, toen in Israel het koningschap verdwenen was en slechts een gedeelte van de priesters was teruggekeerd naar het land der vaders, kreeg de functie van Gods gezalfden een belangrijke plaats in de toekomstverwachting van het Joodse volk. [...] Er zouden twee messiassen optreden: een priesterlijke en een wereldlijke.

Reeds de profeet Ezechiël, die ten tijde van de Babylonische ballingschap profeteerde, zinspeelde hierop. In het boek Zacharia worden naast elkaar genoemd Jozua, de hogepriester uit het geslacht van Aäron, en Zerubbabel uit het huis van David.

Ook de Essenen, een groep vrome Joden die zich bij de Dode Zee in de woestijn hadden teruggetrokken, verwachtten twee messiassen.

Dit blijkt uit manuscripten die men in Qumran heeft gevonden, de bekende Dode-Zeerollen.

Beide messiassen zouden leiding geven aan het volksleven; de Aäronitische messias zou het geestelijk hoofd zijn van het volk, de Israëlitische messias de politieke leider, die echter ondergeschikt zou zijn aan de priesterlijke autoriteit.

Eenzelfde voorstelling treft men ook aan in het apocalyptisch geschrift 'Testament van de twaalf patriarchen' (ca. 130 v. Chr.) [...]

Rudolf Steiner kwam op basis van *geesteswetenschappelijk onderzoek* met het thema van de twee messiassen voor de dag vanaf circa 1907; onder meer in zijn lezingencyclus over het Lucasevangelie en die over het Mattheüsevangelie.

Hij sprak over de geboorte van twee onderscheiden Jezuskinderen met een (deels) onderscheiden geslachtsregister:

1. 'Prisma van de bijbelse persoonsnamen. Alle persoonsnamen uit het Oude en Nieuwe Testament van A tot Z', Prisma Pocket 2673, Rob van Riet, ISBN 9789027422019.

Een zogeheten '*priesterlijke-Natbanisch*' Jezuskind, wiens geboorte door Lucas wordt beschreven; en een zogeheten '*koninklijke-Salomonisch*' Jezuskind, wiens geboorte door Mattheüs wordt beschreven.

Toen de Nathanische Jezus ongeveer 12 jaar oud was zouden de beide Jezuskinderen op een bepaalde wijze in elkaar zijn opgegaan.

Bij de doop van (de tot één geworden) Jezus in de Jordaan door Johannes de Doper, toen deze 30 jaar oud was, daalde de Christus als Logos en Zoon van God in de nu unieke Jezus-Messias in.

De antroposofische publiciste Hella Krause-Zimmer toont in haar studies aan dat op zijn minst sommige schilders uit de Renaissance van het – lang onbekend gebleven – geheim van de twee messiassen (nog/weer) op de hoogte waren. Zie de navolgende pagina's en illustraties uit haar hoofdpublicatie¹:

- *Pagina 68 en verder, beeld 31 en 32:*

Een dubbelplastiek van Tilman Riemenschneider (1460-1531, Duitsland), voorstellend: twee jonge Maria's, elk met een Jezuskind op de arm, gedeeltelijk elkaars spiegelbeeld. (Main-Fränkischen Museum, Würzburg, Duitsland.)

- *Pagina 75 en verder, beeld 37:*

Een schilderij van Rafaël (1483-1520, Italië), met als titel: 'Madonna del Duca di Terranuova', voorstellend: Maria met twee Jezuskinderen en Johannes de Doper als kind. (Gemäldegalerie Staatliche Museen, Berlijn.) Zie pagina 18 voor een illustratie van dit schilderij.

- *Pagina 83 en verder, beeld 41:*

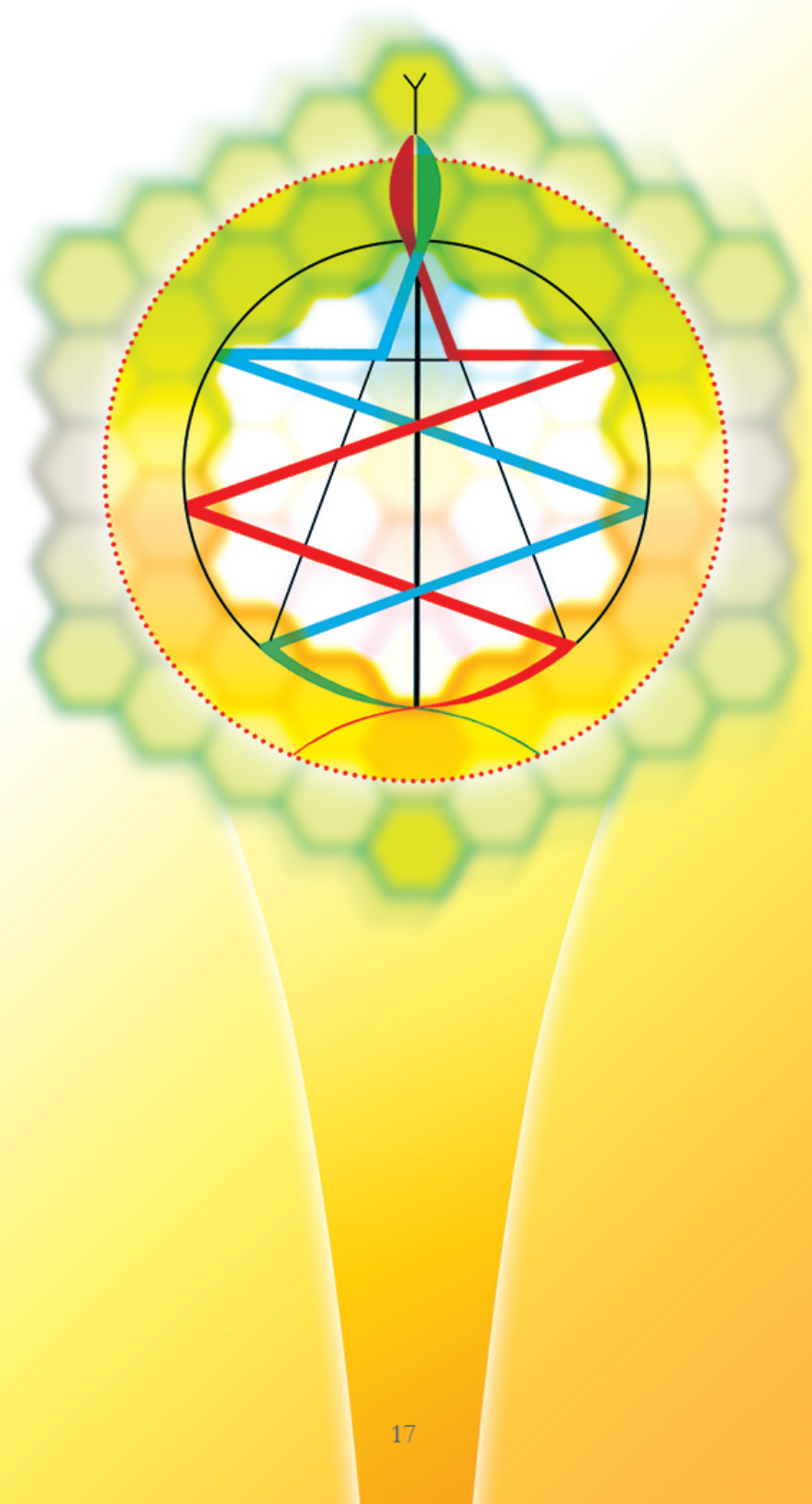
Een schilderij van Bernard van Orley (1487-1541, België),

1. Zie bijvoorbeeld: 'Die zwei Jesusknaben in der Bildenden Kunst', Hella Krause-Zimmer, ISBN 9783772505386.

voorstellend: tweemaal Jozef en Maria, elk met een Jezuskind, plus de oude Elisabeth met haar kind Johannes de Doper. (The Christian Community, San Francisco, Verenigde Staten van Amerika.)

- *Pagina 107 en verder, beeld 47:*
Een schilderij van Bernardino de Conti (1465-1525, Italië), met als titel (in vertaling): 'Drie heilige kinderen', voorstellend: twee Jezuskinderen en Johannes de Doper als kind. (Gemäldegalerie Staatliche Museen, Berlijn.)
- *Pagina 139 en verder, beeld 59:*
Een schilderij van Pietro di Giovanni D'Ambrogio (1410-1449, Italië), voorstellend: een Jezuskind lerende in de tempel en een tweede Jezuskind dat op het punt staat om de tempel te verlaten. (Basilica of Sant'Ambrogio, Milaan.) Zie pagina 24 voor een illustratie van dit schilderij.

Dit messiasthema, dat zo dominant ten grondslag ligt aan Christus' Opstandingsmysterie, sprak schrijver dezes zodanig aan, dat het hem inspireerde tot enkele Kerstgedichtjes, op respectievelijk pagina 19, 21 en 23, en een paar vervolgversen met (rekenkundige) toelichting, op pagina 25, 26 en verder.



KAÏN 1. 666

(ICH – KAÏN)

Ik werd ooit uit de droom geholpen.
Pa en ma hun droom wel te verstaan.
Van 'Edens Zonnehaard' (de smidse
achter het geboomte, van welks vrucht
mijn oudelui zo ouderwets genoten),
werd ik in hun kielzog weggezogen
richting arbeid om den brode,
en kwam terecht in Nod, een woestenij; –
geschikt voor industrie, een stek
voor slavenwerk. Geen wonder dat ik,
wegens tijdgebrek, daar nu ook woon.

Ter plaatse zwierven zusters rond,
666 schimmen op de achtergrond, en
66 echte, hexus-sexus toverkollen in
schijnheiligheid (en Joost mag weten waar vandaan)
die keer op keer, mijn hart
(door narigheid niet meer rondborstig)
heel wat minder deden tochten
dan zij dachten toen zij mij verzochten.

Ik smeedde, plots bloeddorstig,
terugwaarts in de tijd (van vuur en zonnehaard)
het ijzer *niet* tot ploeg,
maar tot een zwaard (plus nog een mes),
om halfbroer Abel mee te treffen,
daar mijn liefjes, net als God,
die nietsnut bovenmate mochten,
méer dan mij, mijn ouders oudste
met oeroude eerstgeboorterechten.

Ik deed het mijne in terechte nijd:
Abel verrekte. Waarna God zelf
een karmateken op mijn voorhoofd etste.
Ik had nadien wel spijt.
En na verloop van tijd
kwam Seth, aan Abel
veel te veel gelijk.



KAÏN 2

*'Uit mijn mond spuwen zal Ik
die lauw is', Apocalyps 3:16*

Laat ons HET¹ wagen,
al het gevaarlijke, wonderbaarlijke,
levensechte, al het
desnoods zondige en slechte
dat in de kringloop van spijt
toch althans één tel verblijdt.
Laat het ons wagen.
Dan snélt de tijd weg,
en we sterven,
van traagheid en twijfel bevrijd:
we bestaan ineens elders met recht, –
ontmeesterd, ont knecht.

Laat daarbij hen,
die zo lang willen leven in vrede,
de tijd dan maar nemen,
die rekken
door enkel het saaie te doen
– in verveling –,
bij uitstek
het lauwe en flauwe
en fletse.

Geef ons, indien nodig,
maar strijd...



1. HET: TAO, 's werelds levenskracht.

VRIJMETSELARIJ

Toen de tempel gemetseld was,
legde ik passer en winkelhaak (uit de) weg,
spoelde de troffel brandschoon, doofde de oven.

Niet lang daarna
heb ik het Woord genomen
en dat als pijl op de boog
van tong en lippen gezet, –
en afgeschoten.

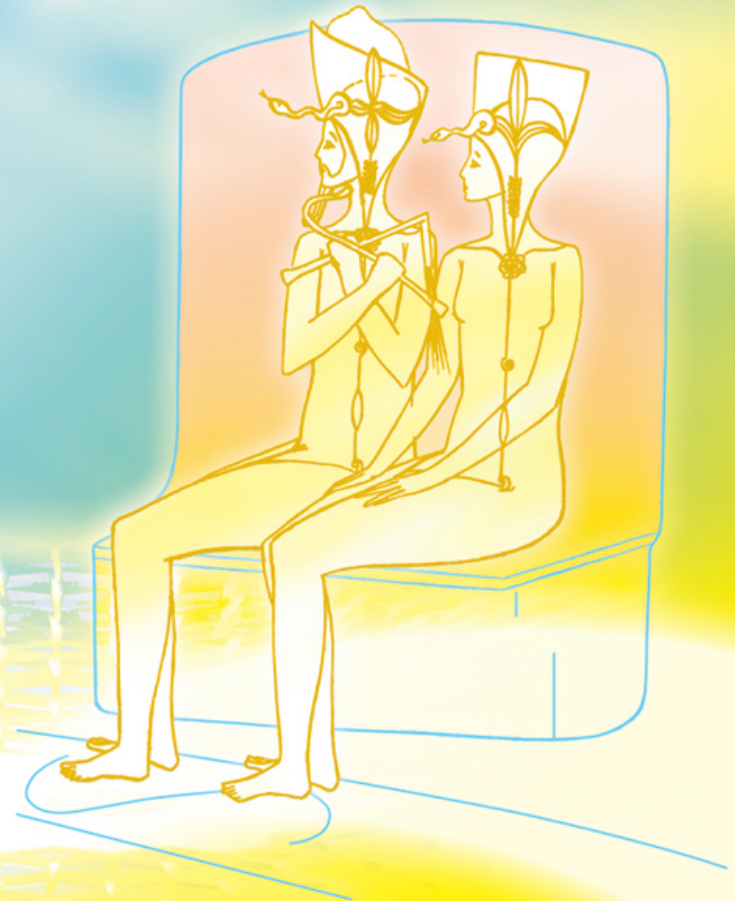
Hoe was er sprake van
een gericht schot aan Gods adres!
Hoe is dat aangekomen!
Een schot in de Roos
aan het Kruis gehecht!

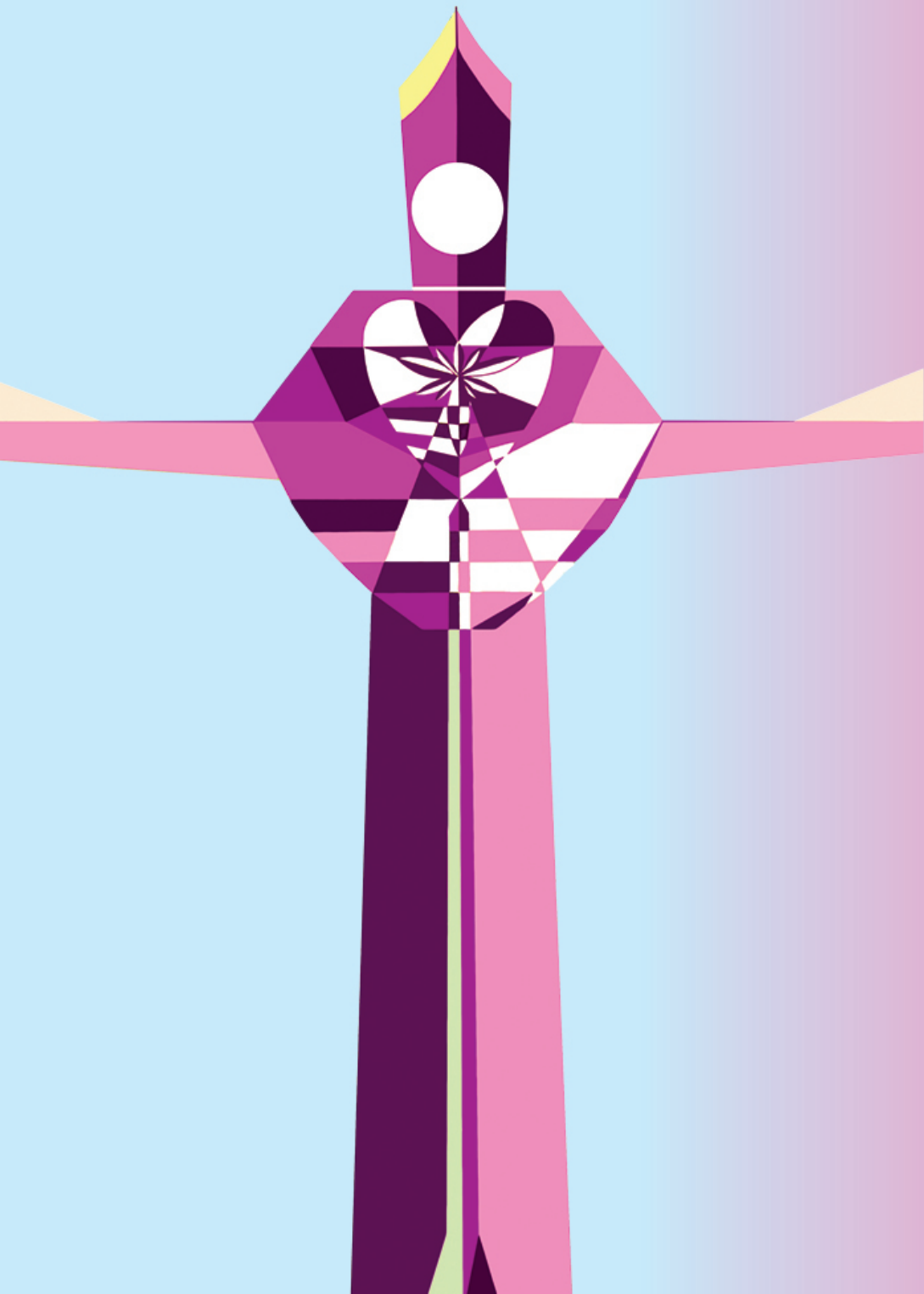
De hemel moest onverwijld met
een antwoord komen.
Zo werd de ruimte vanzelf –
sprekend gewijd! Louter licht.

Dat nam nochtans de tijd.
Maar nu ruikt ter plaatse de lucht,
tussen vloer en plafond, kerngezond.

Oude gebeden zwerven her en der
ruim verhoord rond.
Binnen de plooien
van het goudgeel gordijn om de bron,
schijnt dag en nacht zon.
Overal wind die niet waait.

Ik ben er
God waard, en verblijf er
voorgoed op mijn plaats.





*Het Onze Vader
in poëzievorm*

II

INTRODUCTIE

De volgende hoofdstukken introduceren en motiveren een weergave van het bekendste christelijke gebed 'Het Onze Vader'¹, als een *palindroom*, als een 'keergebed' in *poëzievorm*, aangevuld met (de constructie van) eertijdse en eigentijdse palindromen en 'magische lettervierkanten' die daarbij zouden kunnen aansluiten.

De teksten zijn als volgt gerangschikt:

- Hoofdstuk 6: Over palindromen
- Hoofdstuk 7: Het christelijke 'Onze Vader' gebed
- Hoofdstuk 8: Introductie tot magische lettervierkanten

In deelbundel III, 'Magische lettervierkanten', worden enkele magische lettervierkanten nog eens in achtereenvolgende hoofdstukken opgevoerd en geduid.



1. Zie: Mattheüs 6:9-13 en Lucas 11:2-4.

Over palindromen



In 1946 publiceerde Gerrit Achterberg (1905-1962, Nederlands dichter) zijn poëziebundel 'Energie': 46 verzen als machtspreuken, toverspreuken, om in een sfeer van (be)rouw een (door hemzelf vermoorde!) geliefde (zijn hospita Roel van Es) te bereiken en die in het dodenrijk (alsnog) goed te doen; een geliefde als zinnebeeld van zijn eigen ziel.¹

De sterkste tekst in die bundel is het korte vers 'Steenlied' ('Verzamelde gedichten', pagina 507):

STEENLIED

*Woorden achterstevoren
zijn naar u onderweg:
om ze gewoon te horen
zijn uwe oren weg.*

*Zinnen binnenstebuiten
want uw verstand is been.
Lied om op u te stuiten;
steen tegen steen.*

Dit gedicht als spreuk tot contactlegging met iemand uit het dodenrijk – de geestelijke wereld – suggereert dat die contactlegging, door een levende uit de stoffelijke wereld ondernomen, pas effect kan hebben als de woorden en de zinnen van die spreuk *worden 'omgekeerd'*.

Hoe zit dat precies?

1. Zie: 'Gerrit Achterberg – Een Biografie', Wim Hazeu, ISBN 9789029519830. Uit de biografie valt op te maken dat Achterberg geen kennis van esoterie c.q. geesteswetenschap bezat. Hij kwam uit een Protestants gezin.

Achterbergs suggestie ter zake is natuurlijk literaire fantasie. Maar is zij ook, wat je kunt noemen, *'exacte fantasie'*?

Hierover het volgende.

Bij geesteswetenschappelijk onderzoek wordt altijd en onveranderlijk (en in de literatuur een enkele keer) *gewezen op dit spiegelbeeldigheids- en omkeringsfenomeen.*

Zo beleeft bijvoorbeeld een overledene in het hiernamaals (vooreerst) retrograad, *dus in omgekeerde volgorde*, een (etherische en astrale) terugblik op zijn voorbije aardse bestaan; en een boreling beleeft in zijn 'hiervoormaals'¹, (in – uiteraard weer – de etherische en astrale wereld) kort vóór zijn feitelijke geboorte, een half bewuste vooruitblik op zijn komende aardeleven, *en dat evenzeer weer retrograad.*

Zie ter onderstreping van dit fenomeen het volgende gedicht van Jan Hanlo (1912-1967, Nederlands dichter).²

1. Hiervoormaals: een voor het goede begrip hier ingevoerd neologisme, als tegenbeeld van een hiernamaals. Wordt zo'n hiernamaals – binnen de leer van karma en reïncarnatie – erkend, dan is de erkenning van een hiervoormaals onontkoombaar.

2. Zie voor enige context van dit gedicht en voor het leven van Hanlo de biografie van Hans Reinder over hem onder de titel: *'Zo meen ik dat ook jij bent'*, ISBN 9789023427599. Uit die biografie blijkt dat Hanlo, net zomin als Achterberg, enige kennis van esoterie c.q. geesteswetenschap bezat. Hij kwam uit een Rooms-Katholiek gezin.

Wat over het geestelijke 'keerprincipe' in de twee gedichten naar voren komt is daarom opmerkelijk en treffend, en het laat zich derhalve typeren als 'exacte fantasie'. Zo'n fantasie geeft verzen (en anderszins ook proza) een 'magisch' karakter: ze worden magisch *bezwierend*.

Ten overvloede kan nog worden vermeld dat de (hier ter sprake gebrachte linguïstische) palindroomthematiek ook in de cinematografie is opgepakt: in de Amerikaanse sciencefictionfilm *Arrival* (2016) van Denis Villeneuve wordt een groep aliens een 'palindroomtaal' toegedicht die bij ontcijfering tijdgerelateerd blijkt.

WIJ KOMEN TER WERELD

*Wij komen ter wereld, met rouw, uit de graven;
met rouw die gepast is, omdat wij nog dood zijn.
Ons lichaam ontstond uit de grond en uit planten,
om eens te bereiken een veilige haven.*

*Een veilige haven: de schoot ener moeder,
waar 't woelig verleden, geleidelijk en langzaam,
eindelijk tot rust komt; ik dwaal in mijn vader.
In scheidende stromen voltrekt zich het leven.*

*Maar keren wij terug tot de plechtige rouwstoet;
de lijkwagen voert, met spannende riemen,
de paarden, rustig, tot vlak voor het sterfhuis.
De vrienden verspreiden zich, achterwaarts lopend.*

*Het sterfhuis? neen – laat het lééfbuis zijn naam zijn,
want, zij het met smarten, de dode ontwaakt hier,
geneest van zijn kwalen en vindt er zijn krachten,
aanvaardt er in ernst en in wijsheid de toekomst.
De daagelijkse taken, zij eisen hun deel op:
het breken der bruggen, het slopen der steden,
het maken van levende dieren, van vruchten,
en 't werk van penselen en blankmakend schrijfstift.*

*Verkwikkend is veelal de arbeid, en sterkend.
Toch nuttig, zoals het opvullen van mijnen:
het plaatsen van kolen en stinkende olie
waar ze behoren, diep in de aarde.*

*Maar 't édelste streven maakt moe en maakt bongrig,
En wat zou er edeler zijn dan het scheppen
van schone gewassen, uit vormloze stoffen,
van runderen, reeën en kleurige boenders,*

*van vogels en honderden soorten van vissen
en honderden soorten van planten en wezens,
die dan op hun beurt de natuur weer verrijken:
de stamloze wortels en stompjes van balmen.*

*Gezeten aan tafel, met belder wit linnen,
baart onze mond, met stijgend genoeg,
vruchten, radijzen, volmaakt reeds van vormen;
maar soms moet het koelende vuur nog van dienst zijn.*

*De belende kogel, gezocht door geweren,
het trekkende mes, dat wel nimmer gefaald heeft,
verbindt lijf en leven; geen wetenschap is er
die ooit dit geheim een verklaring kon bieden.*

*Zo vullen de jaren zich met veel voortrefflijks,
– en ook met veel lelijks, ik laat dit nu rusten.
Gaandeweg worden wij steeds meer harmonisch,
wanneer wij bereiken de tijd die men jeugd noemt.*

*De tijd van de jeugd, de tijd van de schoonheid.
Heldere stemmen, die openlijk roepen.
Blauwe ogen of donkere ogen.
De tijd van de jeugd, wie zal haar beschrijven.*

*Voor 't leren vergéten zorgen de scholen.
Zij brengen de blanke, rustige plaatsen
in onze gedachten, zij leren ons lachen
en eenzame spelen, eenvoudig bedreven.*

*Wij worden steeds kleiner,
wij varen benen.
Achter ons blijft een verlaten vlakte.*

Jan Hanlo's gedicht illustreert – strikt literair – het in de geesteswetenschap zo bekende 'omkeringsprincipe' tot in de fijnste details – maar niet meer dan dat; waarnaast Achterbergs gedicht de pretentie heeft om – zonder over dat principe nader uit te weiden – er magisch mee te werken. Diens 'Steenlied' wil een machtspreuk zijn om met een overledene in contact te treden, en dit volgens 'de regels der kunst', de regels van de noodzakelijke 'omkeringskunst'.

Bij het lezen van dat lied valt echter terstond het volgende op: *het lied doet niet écht wat het zegt!*

Het is (net als Hanlo's langere vers) een fantastisch gedicht, maar geen enkel woord erin, geen enkele zin, noch het lied zelf als geheel, *praktiseert* een of andere vorm van omkering. Dus moet betwijfeld worden of de woorden en zinnen van het Steenlied het beoogde effect sorteren; *ze worden niet daadwerkelijk 'volgens de regels van de kunst' op de een of andere wijze omgekeerd.*

Zo prangt dan vanzelf de – literaire – vraag: zijn er gedichten, of op zijn minst genomen zinnen of zelfs maar losse woorden, die dat wél doen? En dat dan serieus, op literair niveau en magisch-zinvol, en niet enkel als 'spielerei', zoals het woord 'parterretrap' bij omkering weer datzelfde woord oplevert, en het woord 'park' – als ruimte – bij omkering het woord 'krap' oplevert, dus juist wijst op een beperking van wat ruim is.¹

Zulke woorden, zinnen en zelfs gedichten – alsook verhalen – zijn er met overigens uiteenlopende omkeringscriteria. Maar ze zijn zeer zeldzaam en uiterst moeilijk te construeren. Ze worden *palindromen* genoemd, naar het Griekse woord *παλινδρομος*, *palindromos*, wat letterlijk betekent: 'opnieuw (door)lopen'. Er bestaan betekenisvolle woord-, zin-, vers- en verhaalpalindromen.

De fraaie meisjesnaam *Annasusanna* (wat 'lieflijke roos' betekent)

1. Zie voor dergelijke 'spielerei' Hugo Brandt Corstius' taalstudie 'Op- perlandse taal- en letterkunde', ISBN 9789021452746, waarin met name het keerwoord 'parterretrap' wordt besproken.

is een voorbeeld van een ‘niet-spelerisch’, maar esthetisch en zinvol *woordpalindroom*, waarbij na omkering van het woord – letter voor letter – hetzelfde zinvolle woord verschijnt. Het woord is (net als ‘parterretrap’, net als ‘pap’) lettermatig symmetrisch c.q. lettersymmetrisch.

Ook de fraaie meisjesnaam *Natascha* (betekenis ‘geboortedag’, waarmee indirect verwezen wordt naar de geboortedag van Jezus), is een voorbeeld van een betekenisvol lettersymmetrisch woordpalindroom, waarbij – na omkering van het woord, eveneens weer letter voor letter – de betekenis op *zinvolle wijze tegengesteld* wordt. (Het woord is echter lettermatig niet symmetrisch.) De uitkomst is daarbij dan ‘letterlijk’: ‘*ach Satan*’.

Het Duitse woord voor ‘palindromen’, ‘keerwoorden’, is: ‘Retrowörter’, wat – let wel! – zelf eveneens een symmetrisch woordpalindroom is (afgezien dan van de Umlaut).

Naast deze woordpalindromen circuleren ook hele zinnen als betekenisvolle palindromen (*zinspalindromen*), met name in het Grieks, Latijn (potjeslatijn¹), Hebreeuws, Duits, Engels (en Nederlands).

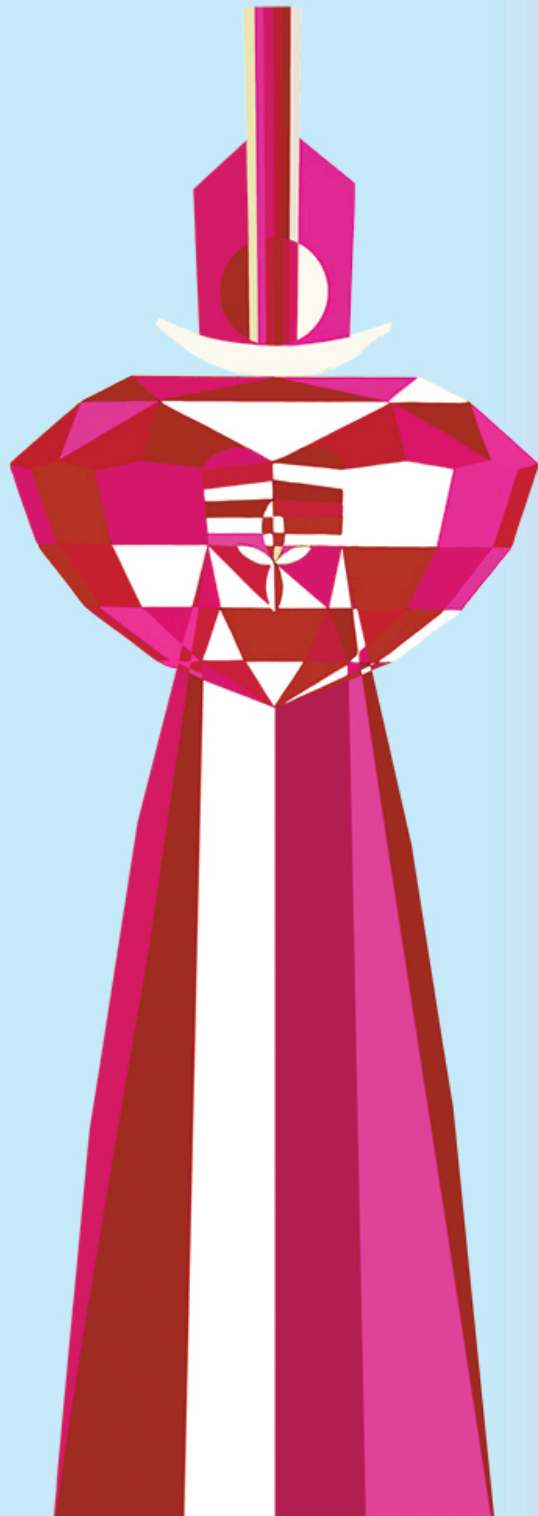
- 「Als – zeer gekunstelde – ‘spielerei’ vindt men in voornoemde studie van Brandt Corstius de *Nederlandse zin*:
De mooie zeeman nam Anna mee, zei oom Ed.
als voorbeeld van een symmetrische zinspalindroom. Bij omkering blijft de zin gelijk.」

1. Potjeslatijn is een vorm van Latijn waarbij ‘gesmokkeld’ wordt om de strekking of de magische structuur van een tekst alsnog kloppend te maken; de spelling en de grammatica van een dergelijke tekst zijn dan strikt genomen niet correct.

Voorbeelden van serieuze, zinvolle symmetrische zinspalindromen zijn:

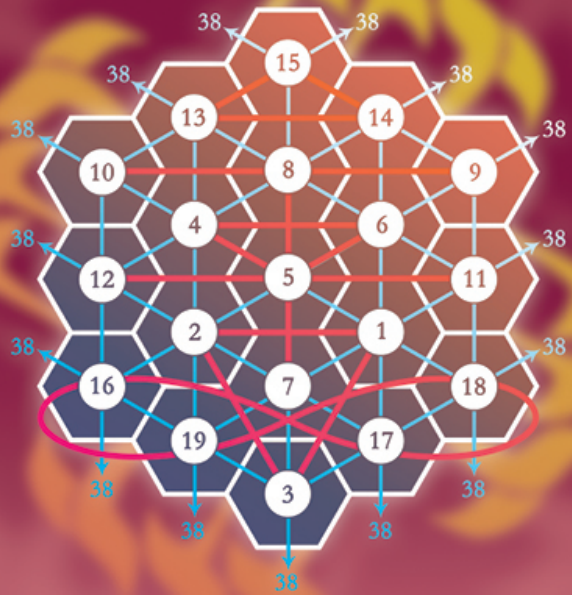
- De *Griekse* leerspreuk, gevonden op een oud doopvont:¹
Νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν.
Nípson anomèmata mè monan òpsin.
‘Was af de zonden, niet alleen het gezicht.’
- De *Latijnse* leerspreuk van de Romeinse dichter Publius Vergilius Maro (70-1 v. Chr.):
In girum imus nocte et consumimur igni.
Als wij ’s nachts ronddolen worden wij verteerd door vuur.
- De volgende (zeer beroemde) leerspreuk in het *potjeslatijn* (met bijzondere eigenschappen die nog aan de orde komen in hoofdstuk 8 ‘Introductie tot magische lettervierkanten’):
SATOR AREPO TENET OPERA ROTAS.
Dit beduidt in letterlijke vertaling:
De zaaier op de akker houdt door zijn werk de wielen (het bedrijf) draaiend.
Twee meer vrije vertalingen luiden echter:
 - Door zijn arbeid op het veld werkt de zaaier mee aan de opbrengst van de seizoenen.
 - Wie zaait zal oogsten.
 - (Zie voorts hoofdstuk 10 voor een nog vrijere vertaling.)

1. De Griekse letter ψ wordt in het Latijnse schrift (ons schrift) door twee letters weergegeven, namelijk als ps; hier dan ook weergegeven als ps.



*Magische letter-
vierkanten*

III



Naar aanleiding van de memorering aan het middeleeuwse ‘Pater Nosterkruis’ werd uitgelegd wat een magisch lettervierkant is. Dat ‘Pater Nosterkruis’ bleek daarvan een onvolmaakte aanzet.

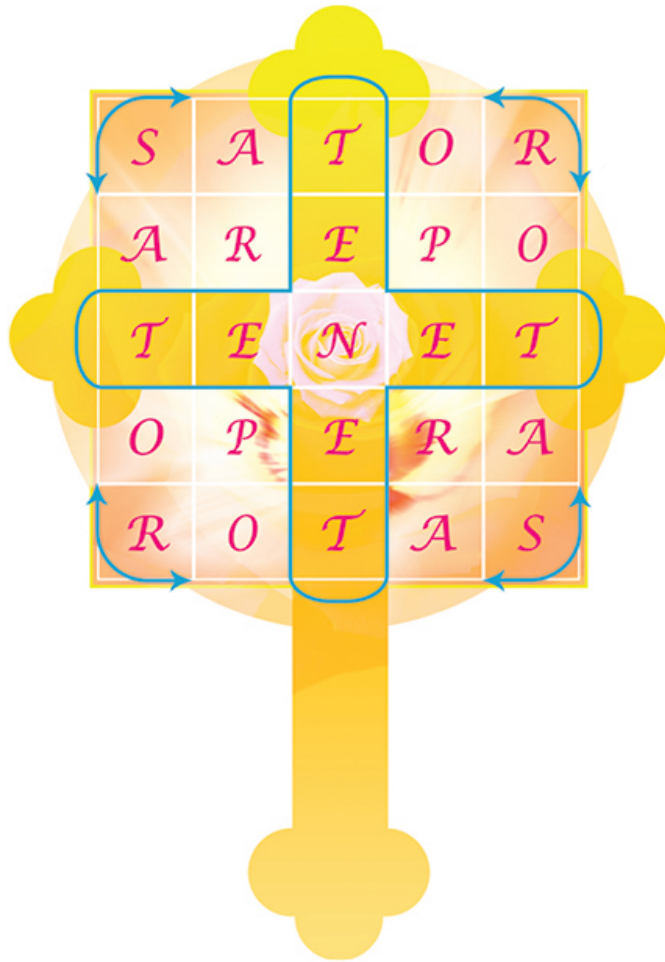
Zo werd gememoreerd aan het beroemde magische Sator-Arepo-lettervierkant, als uitbouw van het Sator-Arepo-palindroom. Dat vierkant wordt als eerste getoond en besproken in hoofdstuk 10. Dan volgen enkele nieuwe (door schrijver dezes ontworpen) magische lettervierkanten.

Als apotheose volgt een zogeheten magisch letterhexagram, namelijk het magische 19-letterhexagram, dat in *drie richtingen* perfecte palindromen presenteert, aangevuld met zijn rekenkundige variant, het 19-getallenhexagram, dat op pagina 108 reeds als illustratie is opgevoerd.

Merk op: magische getallenvierkanten zijn overbekend. We laten die voor wat te zijn. Het magische 19-getallenhexagram kent maar één rekenkundige (magische) oplossing en is daarom uniek. Bovendien bezit het, als zijn getallen met elkaar worden verbonden, een uniek geometrisch patroon, namelijk het patroon van de Kabalistiche Levensboom.¹ Zie hiertoe pagina 144 en 145.

「Zie ook de illustratie op pagina 27, waar het magische 37-getallenhexagram werd opgevoerd als illustratie van het gedicht *Alètheia – Waarheid* – op pagina 26.」

1. Zie: ‘Thúle’, Munin Nederlander, ISBN 9789065560094, en de film *Formatorium Accousticum Vitum* van Imagilogos.



Naar aanleiding van Christopher Nolans fantastische film TENET (2020), maar in oppositie met de gewelddadige expressie van het palindroomprincipe daarin, kwam schrijver dezès tot de volgende (vrije) vertaling van het Sator-Arepo-vierkant:

Gedane zaken nemen geen keer.
 Of toch wel? We schiepen de hel, –
 maar God draait de tijd terug.
 We willen het goedmaken. Weer!
 Nu! Met een graankorrel Jesu, HET ZAAD VAN DE HEER.

Magisch Sator-Arepo-letternivierkant



BETEKENIS VAN DE WOORDEN

SATOR

De Zaaier, God.

AREPO

Op de akker.

TENET

Houdt vast (3^e persoon enkelvoud).

OPERA

- a) Door zijn arbeid (ablatieve of zesde naamvalsform).
- b) 'Steen der Wijzen'.

ROTAS

De wielen.

Om de vierkantshoeken gebogen: rosa: de roos (de Roos des Harten) – vier keer – gehecht aan het TENET-kruis.

STREKKING

Door zijn arbeid op het veld werkt de zaaier mee aan de opbrengst van de seizoenen.

En dit 'sub rosa', onder het zegel dus van de roos (aan het kruis). Oftewel: Wie zaait zal oogsten – onder het zegel van het Rozenkruis.

Het Sator-Arepo-letternivierkant is dus een Rozenkruissymbool (geworden!).

Het oudste getuigenis van dit vierkant wordt aangetroffen op een graffito in Pompeï – van nog vóór de uitbarsting van de Vesuvius in 79 n. Chr. De vierkantsformule werd in de middeleeuwen door

de kerk geadopteerd en zij komt voor op kloostermuren, grafstenen, magische papyri, amuletten, medaillons, drinkbekerbodems. Als zijnde een supergeconcentreerde tekst, een supergedicht (werkelijk in elkaar gemetseld en ‘gedicht’ c.q. verdicht) werd er magische kracht aan toegeschreven; en dit overigens ook aan latere magische lettervierkanten met gelijke strekking.¹

Het Sator-Arepo-lettervierkant werd in de eerste christelijke gemeenten ook wel aangeduid met de term: ‘het kruis van altijd durende bijstand’. Het woord ‘TENET’, twee keer weergegeven en aldus een kruis vormend, werd dan geduid met de term: ‘het helpt’.²

Nu volgen – zoals aangekondigd – enkele door schrijver dezes ontworpen magische lettervierkanten, inclusief enige beschrijving en duiding.

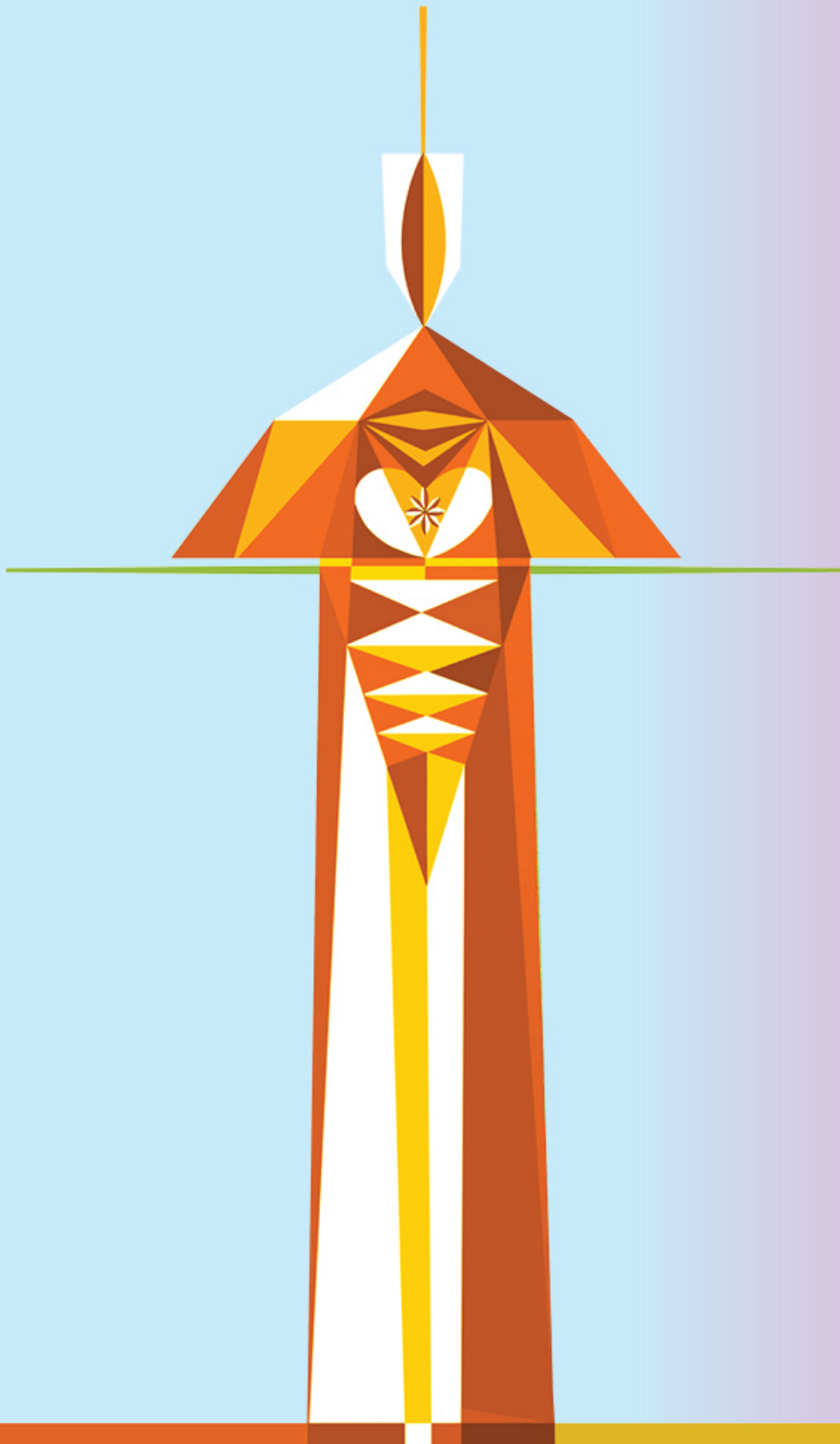
Ze zijn gevormd aan de hand van (religieuze) eigennamen en betekenisvolle substantieven.



1. Er zijn een aantal varianten op het onderhavige satorvierkant. Zie bijvoorbeeld: www.wikipedia.org/wiki/satorvierkant.

2. Zie het internet voor meer specifieke referenties, met als zoekterm: ‘Sator-Arepo vierkant’ of ‘Satorvierkant’.

*De geschiedenis van
Petr en Fevronia*



IV



De geschiedenis is in feite een legende, een hagiografie over koning David Jurevitsj (1167 - 25 juni 1228), ook wel Petr van Moerom geheten (overigens een neef van koning Vsevolod van Kitesj uit de Russische Kitesj-cultuurlegende), en Jefrosinja van Laskovo (1175 - 25 juni 1228), ook wel Fevronia van Moerom geheten. In deze hagiografie is Fevronia niet met Vsevolod, maar met Petr van Moerom getrouwd.

In Rusland geldt 25 juni – hun sterfdag – als ‘hun’ heiligendag, als een ‘geheiligde’ Valentijnsdag, aanvankelijk een dag met een diepreligieuze betekenis. Over deze geschiedenis zal meer worden verklaard in een vervolgpublishatie over Kitesj.

Voorwoord en introductieverzen



In 1988 publiceerde schrijver dezes een studie over de Slavische Kitesj- en Graallegenden, onder de titel ‘KITESJ en de Russische Graallegenden’¹, met de toezegging tot het publiceren van een vervolgpublishatie (onder de titel ‘KITESJ 2’). Daarvan is het echter nooit gekomen: de teleurstellende postcommunistische ontwikkeling van Rusland die heden is uitgelopen op de Oekraïneoorlogen deden mij twijfelen aan de zin van zo’n vervolg. Maar mogelijk komt het er toch nog van.

Op verzoek van mijn stiefzonen is in deze gedichtenbundel al wél de (door mij jarenlang bewerkte) grondtekst waarop zo’n vervolg zich zou kunnen baseren gepubliceerd, namelijk: *‘De geschiedenis van Petr en Fevronia van Moerom’*. (Dit overigens zonder veel toelichting).

Die geschiedenis – een Russische ad-hocbyligna, een troubadourslied – werd in en rond de oud-middeleeuwse, zeer christelijk georiënteerde stad Moerom, eeuwenlang door skazitelji – barden – mondeling overgeleverd.

Halfweg de 16^e eeuw werd zij door de Moskovische aartspriester Hermolaus-Erasmus uit Pskov op schrift gesteld (op basis van een rudimentaire opschriftstelling van een anonymus een eeuw eerder).

Vóór, tijdens en ná deze opschriftstelling(en) bleven de barden aan de Petr- en Fevronia-byligni – net als aan alle uit het hoofd te reciteren of te zingen byligni – inspiratiegewijs sleutelen. Dat werd van hen verwacht. Ze hadden de plicht hun teksten *uit te breiden, te verdiepen en te verbeteren*; dit uiteraard in de richting van de strekking van die teksten.

1. Zie: Munin Nederlander, ‘KITESJ en de Russische Graallegenden’, ISBN 9789065564412.

De hervoertelling van de betreffende geschiedenis is door schrijver dezes geschoeid op de leest van de skaziteli van oudsber, zij het louter schriftelijk.

In Rusland, met name in de regio Kostroma, geldt 8 juli als de gedenkdag van de dood van Petr en Fevronia. Die dag geldt daar als veredelde Valentijnsdag¹, zij het dat dan niet de ‘West-Europose’ Valentijnsverliefdheid wordt gevierd, maar de emoties van liefde en trouw over de dood heen, die heling brengen, soms in het licht van een zekere ‘Oost-Europese’ melancholie en berusting. (Zie de tekst bij de illustratie op pagina 152.)

Zoals gezegd moet in het bestek van deze gedichtenbundel de betreffende geschiedenis c.q. legende voor zich spreken. In een (eventuele) latere studie zal erop gewezen worden dat zij een pendant vormt van de Angelsaksische legende van Sir Gawain en Lady Ragnell – uit de graallegenden van koning Arthur.²

1. De West-Europese Valentijnsdag voert terug op ene priester (Sint) Valentinus, die in de 3^e eeuw n. Chr. de pleegdochter van de Romeinse stadhouder Asterius van blindheid genas. Iets wat de toenmalige keizer Claudius II zo verdroot dat hij op 14 februari 270 Valentinus liet onthoofden, waarna het christendom, net als de natuur, tegen allerlei verdrukking in, tot bloei kwam. Later werd dit gebeuren expliciet geassocieerd met de voorjaarsvoortplanting in de natuur en heidense lentefeesten (in terugblik op onder meer de Romeinse vruchtbaarheidsgod Lupercus). Zie hiertoe Geoffrey Chaucer, *Legenda Aurea*, 1382. Valentinus werd na 1400 heilig verklaard (maar wanneer precies is niet bekend).

2. Een voorschot op die (eventuele) latere publicatie:

In de moderne geesteswetenschap(pen) is sprake van een zogeheten ‘Kleine Wachter’ op de drempel richting de geestzielewereld, en van een ‘Grote Wachter’. Die eerste wachter werd in de 19^e eeuw voor het eerst duidelijk ten tonele gevoerd door de literator, politicus en theosoof Edward Bulwer-Lytton, in zijn beroemde roman ‘Zanoni’. De twee wachters werden in het begin van de 20^e eeuw duidelijk ten tonele gevoerd door Rudolf Steiner in zijn christologische geschriften en voordrachtencycli (bijvoorbeeld in ‘Das fünfte Evangelium’, ISBN 9783867721509).

Normaliter werden en worden die wachters mannelijk of geslachtsloos voorgesteld. In de legende van Sir Gawain en Lady Ragnell wordt daarentegen de Kleine Drempelwachter in vrouwelijke gedaante opgevoerd, en in de geschiedenis van Peter en Fevronia wordt de Grote Drempelwachter opgevoerd als de vrouwelijke Sophia. Ergo: In die geschiedenis treedt Fevronia dus op als ‘Sophia-Wachter’.



MOEROM DAT GROOT-KITESJ IS

Het meesterwoord schiet mij te binnen,
het sleutelwoord dat past
op het geheime woordslot
van de toegangspoort
van de hervormde stad Kadosh.

De geschiedenis van Petr en Fevronia



Russisch icoon over 'De geschiedenis van Petr en Fevronia'.

Hermolaus-Erasmus uit Pskov, Russische
schrijver en publicist uit de 16^e eeuw.
Sinds 1935 in het Moerom Museum.

ZIEKTE ALS BELONING

In moedertje Rusland ligt de stad Moerom.
Daar heerste ooit de diepgelovige koning Pavel.

De Satan, die het menselijk geslacht van oudsher haat en vervolgt, stuurde naar de vrouw van deze vorst de walgelijke Gevleugelde Draak om haar te verleiden, – tot ontucht. Zij was namelijk mooi, lief, én hartstochtelijk.

Toen het ondier aan haar verscheen, zag zij het, goddank, in zijn ware gedaante, maar de mensen in haar omgeving kwam het voor alsof gewoon haar echtgenoot haar opzocht.

Die begoochelingsvolle bezoeken herhaalden zich voortdurend. De vrouw hield haar ervaringen niet geheim, maar vertelde ze haar man. De draak had echter al enige macht over haar verkregen.

De koning overwoog dan hoe hij de draak te grazen kon nemen, maar hij kwam niet op een goed idee. Hij zei tegen zijn vrouw: 'Ik vraag mij af wat je tegen zo'n ondier kunt ondernemen. Zelfs het begin van een plan schiet mij niet te binnen. Ik weet niet eens met wat voor een wapen het kan worden gedood. Wél wordt gezegd dat draken ijdel zijn en gevoelig voor vleierij; en dat ze – wijs zijnde – niet kunnen liegen!

Als die draak je weer opzoekt, prijs hem dan en vraag terloops of hij wellicht zó wijs is, dat hij nu al weet hoe hij óóit aan zijn eind zal komen. Slaag je erin hem die voorkennis te ontfutselen en mij die mee te delen, dan zul je niet alleen in déze wereld verlost zijn van zijn rottende adem, zijn gesis en al zijn weerzinwekkendheid die al stinkt als je erover praat, maar ook zul je in de toekomstige wereld de onomkoopbare rechter Christus mild stemmen.'